

בארה של תורה

פשט עיון ודרש בפרשת השבוע ופניני השקפה ומוסר / נכתב ונערך ב"ה ע"י הרב ראובן גולן

יו"ל ע"י מוסדות דרכי תורה רחובות, בתי מדרש להוראה ולרבנות וכוללים לאברכים מצויינים, רח' הי"ש 12

כתובת המערכת:

רחובות- ההגנה 56/5

טל' - 050-4122172

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

גליון 332 אלול תשע"ט

העלון מוקדש לעילוי נשמת חברנו אבישלום בן צפורה סבריה הכהן ז"ל

הרב יהודה יוספי שליט"א ב"דרכי תורה"

בשבוע הבא מוצאי שבת פרשת כי תבא בשעה 19:30

פרשת כי תבא

בית כנסת או מוזיאון ?

"כי תבנה בית חדש" (כב, ח)

בספר מלכים (א ו, ט) נאמר על סיום בנין בית המקדש על ידי שלמה המלך, "ויבן את הבית ויכלהו ויספון את הבית גבים ושררות בארוזים". ולאחר מכן בהמשך הפסוקים הקב"ה מבטיח לשלמה, "הבית הזה אשר אתה בונה אם תלך בחוקותי ואת משפטי תעשה ושמרת את כל מצוותי ללכת בהם, והקימותי את דברי איתך אשר דברתי אל דוד אביך, ושכנתי בתוך בני ישראל ולא אעזוב את עמי ישראל". ולכאורה הרי שלמה כבר כילה וסיים לבנות את הבית, והיה צריך לומר "הבית אשר בנית" בלשון עבר ולא "אשר אתה בונה" בלשון הווה?

אלא שבא הכתוב ללמדנו שאינו דומה בנין בית מקדש או בית מקדש מעט לבנין בית מגורים. כי בעוד שבבנין מגורים תכלית הבניה הושגה עם סיום הבנין, שכעת יש לאדם דירה מוכנה וראויה לדור בה, הרי שבבית מקדש התכלית אינה בעצם הבנין אלא בעבודה הנעשית בו, שעל ידי הקרבנות ושאר עבודות המקדש הקב"ה משכין שכירתו שם. ולכן אומר ה' לשלמה "אשר אתה בונה" ולא "אשר בנית" לשון עבר, כי בנין הבית תם אך הן נשלם והוא נרקם ומתהווה בכל יום ויום על ידי עבודת המקדש.

והן הן הדברים בבנין בית כנסת, שלא הבנין הוא התכלית אלא העבודה הרוחנית הנעשית בו, תפילות, שיעורי תורה, מעשי חסד, ושמירה על קדושת המקום. ודברים אלו אינם מסתיימים לעולם וקיומם וטיפוחם הוא בבחינת בנין המתהווה ונבנה ומתחדש בכל עת.

ב. בתלמוד ירושלמי (פאה ח, ח) מסופר ש'ר' חמא בר חנינא ור' הושעיא עברו בדרכם בעיר לוד בסמוך לבית כנסת מפואר, ואמר ר' חמא לר' הושעיא, "כמה ממון שיקעו אבותי בבנין בית כנסת זה", והשיב לו ר' הושעיא "כמה נפשות שיקעו אבותיך כאן".

וביאר הרב אהרן זכאי שליט"א בספרו כבוד בית הכנסת, ש"כמה נפשות שיקעו" היינו כמה נפשות של תלמידי חכמים וחוזרים בתשובה יצאו מהמקום הזה. כי לא הפאר וההדר הם העיקר, למרות שגם בהם יש מצוה, אך מצוה עוד יותר חשובה היא לדעת כיצד לנצל את בית הכנסת לא רק עבור מנייני תפילות אלא להרבות ולהגדיל תורה בעם ישראל. כי כאמור לעיל הרבצת התורה הנעשית בבית הכנסת היא עיקר בנינו ותיקונו.

הגבאים והנרות שהחלישו את עיניו של מרן

רבינו עובדיה יוסף זצ"ל

ג. ובתהלים (קכז, ד-ה) נאמר "כחיצים ביד גיבור כן בני הנעורים, אשרי הגבר אשר מילא את אשפתו מהם". ולכאורה מה ענינה של אשפה לבני הנעורים? וידוע מה שביאר בזה המהרש"א (קדושין ל, ב), שיש גבאים שמונעים מן הנערים ללמוד בבית הכנסת בטענה שהם מלכלכים את המקום וממלאים אותו באשפה, ועל כך אמר דוד המלך [שכנראה גם בזמנו היו גבאים כאלה...] "אשרי הגבר אשר מילא את אשפתו מהם" כלומר, אשרי הגבאי שסבר פנים יפות את אותם נערים ומכניס אותם לבית הכנסת ונותן להם את האפשרות להתמיד בתלמודם בין כתיב בית הכנסת, גם אם מחמת כן לפעמים נוצרים מעט אשפה ולכלוך.

מנין נץ החמה בימות החול ב"דרכי תורה". סליחות בשעה 4:50. שחרית (קרבת) 30 דק' לפני הנץ (ע"פ לוח "אור החיים").

מאיר בן אספרונס ז"ל ע"י סלה שולמית בת יוסף כבתי ע"ה בנימין בן סעדיה גרסי ז"ל

רחל בת מרים רוקח ע"ה רחמונה בת רחל ע"ה ינון בן פנינה אלזני ז"ל

אילנה בת גילה ע"ה ע"ה ישראל שרה וזוהרה בת דוד שרעבי ע"ה שמשון בן עליזה ז"ל ע"י גב' בנימין

ר' בנימין בן סלחה ז"ל ♦ סרח בת רחמה ע"ה ר' שלמה בן טאוס ז"ל ♦ נאזיה בת האגיה ע"ה אהרן בן יהיא ז"ל ♦ רחל בת סאלחה ע"ה

את ישראל מן העולם, ומשמע שעיקר התביעה היא על שלא קידמו את ישראל בלחם ובמים, ואילו מה שאמרו להביא כליה על ישראל הוא דבר שולי וטפל, וכיצד זה יתכן?

"הבה נתרחץ זאת", אמר המגיד, "במשל". יום אחד בא חוכר יהודי לשיבה ואמר לראש הישיבה: "ברצוני להשיא את בתי, יבחר נא הרב בשבילי בחור מהוגן, נעים הליכות ויודע תורה, והריני מתחייב לשמור עליו כעל אבן טובה, ולספק לו צרכיו כל ימיו". שמע זאת ראש הישיבה ובחר עבורו את אחד מהאיריות שבחבורה, בחור שעמל כל ימיו בישיבה בעומקה של תורה ובודאי הודות להבטחת החוכר יוכל להמשיך הלאה גם אחרי החתונה בלימוד התורה ללא שום טרדה.

למחרת החתונה, בשעת ארוחת שחרית הגישו לחתן כיכר לחם שחור וחמיצה, הוא התאמץ לנגוס בלחם ובקושי הצליח להביא אל פיו פרוסה כדי בליעה. בארוחת הערב שוב הגישו לו את אותו המאכל, לחם קשה וחמיצה. וכך היה מידי יום. משקלו של האברך העדין שהתקשה לעכל מאכלים אלה הלך והידלדל עד שנפלו ונתכרכמו פניו. כשראה המחונן שכוחותיו של החתן כלים והולכים בא עליו בקולות ובצעקות וגער בו על כך שאינו אוכל את האוכל שמוגש לו. ומשלא הועילו צעקותיו, שכר שני גויים מן הכפר בשני זהובים ליום, שיהיו עומדים על גבו של החתן ומקפידים שיאכל.

שני הגויים, שהודמנות פו נקרתה לידם, גם להכות יהודי וגם לקבל על כך כסף, עשו מלאכתם "נאמנה", ובכל סעודה עמדו על גבו ושוט בידיהם, וכל אימת שדחה החתן את הלחם, היו מצליפים בו וכופים אותו לאכול. לילה אחד חמק החתן מהכפר כשהוא מוכה ומלא חבורות וחזר לשיבה וסיפר לרבו את אשר קרהו. למחרת בא המחונן החוכר בזעקה, וכשטען לפניו ראש הישיבה שהוא מענה את החתן ואינו מכלכלו כהלכה, השיב החוכר, שאין ידו משגת אלא כדי לחם וחמיצה.

שמע זאת ראש הישיבה וגער בו, "מחוצף שכמותך! לשכור שני גויים שיהיו עומדים יום יום וכופים אותו לאכול לחם קשה, זאת ירך משגת! ולשם כך ישנו הכסף בידך! אבל לספק לו מעט מזון הגון קצרה ירך...". וזהו שאמר הפסוק, סיים המגיד, "על דבר אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמים", ואם תאמר שמה מחמת עניותם נהגו כך כי לא השיגה ידם לכבד את בני ישראל בלחם ובמים, והרי "ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור לקללך", שכדי לשכור גוי בשביל להביא קללות על ישראל היה להם להם כסף די והותר, ורק מעט לחם ומים להגיש לבני ישראל לא השיגה ידם.

ויש בזה מוסר גדול עבורנו כי לפעמים נדמה לנו שאין לנו כח ללמוד או לקיים מצוה מסויימת, אך פתאום כשמדובר בענין של חולין אנו מתעוררים ולפתע כן יש לנו כח ואנו כן יכולים ועושים. ומכאן למדנו שאם יש כח לזה יש כח לזה, וצריך האדם להתבונן בזה ולעורר עצמו לכך.

הבן קיים את הבטחתו, ועשה כבקשת האדמו"ר ולבש ציצית בחתונה. האב התפלא מהוראת האדמו"ר שמצווהו להשתתף בחתונה כו שהיא צרה גדולה עבורו ולראות במו עיניו איך בנו מירדרד לפתחה של גיהנום? אך הוא קיבל עליו את הדין באהבה, עשה כמצוות רבו והשתתף בחתונה. והנה בחתונה, כאשר כל הגויים והפריצים, והחתן בתוכם, היו שתויים כדבעי, היין החל לבעור בעצמותיו של החתן, ומרוב חום הוא החל מפשיט את בגדיו העליונים, ומיד צצו חוטי הציצית. כאשר ראו זאת חבריו הגויים, החלו להפליא בו את מכותיהם, וצעקו חוטי הציצית: "מדוע רימית אותנו שעזבת את היהדות, הנה אנו רואים שנאמן אתה ליהדותך ובסתר אתה לובש ציצית!", וכך המשיכו להכותו עד זוב דם.

אביו שנכח בחתונה -כבקשת האדמו"ר- חש מיד לעורתו והצילו מידיהם, ואילו הוא לא היה שם, מי יודע אם היה בנו נשאר בין החיים.

אב הכלה שכר שני ערלים שיכו את חתנו אם יסרב לאכול מהאוכל שהגיש לו...

"לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה'" (כג, ד)

מסופר על המגיד מדובנא שאמר למקורביו שעל כל פסוק שיצביעו לפניו יש ביכולתו להקשות קושיה בדרך משל ואף לתרצה במשל. תמחו המסובים על כך ופתחו חומש ונפלו עיניהם על הפסוק "לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה' וגו'" וביקשו מהמגיד להוכיח את יכולתו בפסוק זה.

הרהר המגיד רגע קט ופתח ואמר, גביר אחד שידך את בתו, ומאחר שהורי החתן גרו במקום רחוק, קבעו שאת מסיבת התנאים יערבו באכסניה באמצע הדרך. אבי הכלה הקדים לצאת כדי לקבל את המחוננים והאם עמדה לבוא לאחר מכן עם שאר בני הבית, עם המטעמים שהכינה מכל טוב וביד רחבה.

והנה בשעה שישב אבי הכלה עם מחונתו באכסניה בא אחד מבניו בריצה, כל עוד נפשו בו, וקרא: 'אבוי! אבא! בדרךנו נתהפכה העגלה על כל אשר בה, המאכלים והדגים והבשר וכל דברי המאפה הושחתו ובקבוקי היין הויי"ש נשברו, ובנוסף על כך גם אמא נהרגה...". בעיניו של הבן הטיפש היה עיקרו של האסון הנזק שנגרם לדגים ולבשר, ומותה של האם לא נזכר אלא בסוף בדרך אגב.

וכך הוא גם בענייננו, הפסוק בא ומספר לנו על התנהגותם האכזרית של בני עמון ומואב, והוא הולך ומונה תחילה, "על דבר אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמים", ורק בסוף הוא מסיים ואומר, "ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור מפתור ארם נהרים לקללך", ששכר את בלעם שיעביר בקללותיו

זמני שבת פרשת כי תצא (ע"פ לוח "אור החיים")

מנין פלג המנחה - 17:05.

הדלקת נרות - 18:31.

מנחה ערב שבת מנין מרכזי - 18:25.

שחרית מנין נץ - 5:30 (קרבות).

שחרית מנין מרכזי - 8:15 (קרבות).

מנחה גדולה - 13:30.

שיעור בהלכות שבת - 14:10-16:00.

שיעור גמרא והלכה - 16:00-17:30.

תהלים לילדים - בנות - 16:00, בנים - 16:30.

"אבות ובנים" - 17:00-18:00.

מנחה מנין ב' - 18:00.

סעודה שלישיית - 18:30.

דרשה רב אורח - 19:10.

צאת השבת - 19:20.

ערבית מוצ"ש - 19:30.

מוצ"ש ר"ת - 20:05.

סליחות

א. 4:50 לפנות בוקר.

ב. 6:15 בבוקר.

ג. 17:45 אחה"צ.

ימות החול (שבוע פרשת כי תבא)

שחרית (קרבות) - א. מנין נץ (קרבות חצי שעה לפני הנץ

לפי לוח אור החיים). ב. 7:00. ג. 8:10.

מנחה (קרבות) - א. 13:05. ב. 14:30. ג. 17:15. ד. 18:25.

ערבית - א. 19:00. ב. 21:30.

החלה ההרשמה לתפילות הימים הנוראים ב"דרכי תורה"

לרכישת מקום בביהכ"נ או בעזרת נשים לימים הנוראים פנו

בטל' 054-2637798. ניתן לשלם בנדרים פלוס.

מחיר מקום לר"ה ויוה"כ: מבוגר - 101 ש"ל ילד 75 ש"ל.

כוללי אברכים ושיעורי תורה לגברים נשים וילדים

כולל הוראה "דרכי תורה" - 9:00-17:30.

כולל הוראה "שערים המצויינים" בראשות הרה"ג ראובן גולן - 9:00-17:30.

כולל הוראה בקרית עקרון, "שערי בינה" בראשות הרה"ג אביחי יששכר, בביהכ"נ "עץ חיים" רח' הבנים 34, בין השעות 9:15-17:00.

כולל בוקר "תפארת אבות" לבעלי בתים - 10:00-13:30.

ישיבת המתמידים "נער ישראל" - 17:45-18:45.

כולל ערב לאברכים בראשות הרב ניר לוי - 22:00-24:00.

קבע עתים לתורה

וראה ברכה בעמלך!

כולל ערב לבעלי בתים "חזון עובדיה" ע"ש מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

שיעורי ערב עם רב ביהכ"נ בין השעות 20:00-21:30. נושאי השיעורים:

♦ ימים א' ד' - שיעור במסכת והלכות שבת על פי מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל.

♦ יום ב' - הלכות טהרה עם הרה"ג דוד נקי מחבר סידרת "בהלכה ובאגדה".

♦ יום ג' - "סמיכת חבר" - תוכנית עולמית ללימוד הלכה לבעלי בתים עם מראי מקומות סיכומים ומבחנים בהכוונת רבה של ירושלים הראש"ל הרב שלמה עמאר.

♦ יום ה' - אור החיים הקדוש על פרשת השבוע.

לאחר השיעורים מתקיימת תפילת ערבית

יום ב' - חוג טעמי המקרא ופיוטים לילדים - 18:30-19:15.

יום ו' - לימוד הלכה עם הרה"ג אביחי יששכר - 10:00-12:00.

תהלים לנשים ביום א' (רח' מרגולין 12 בבית הפינת משפ' סלמי) - 17:00-18:00.

ניתן לתרום ל"דרכי תורה" בנדרים פלוס בקישור nedar.im/7000888 ובטל' 054-2637798 או 08-9452903

פרנסי השבוע בכוללים: ר' אברהם טובול הי"ו לע"נ רחמים בן זוהרה ז"ל ואסתר בת מרסדס ע"ה

ר' שי בן אסתר וטליה גלינה בת אברהם הי"ו • ידידנו החפץ בעילום שמו הי"ו

זכות מצות החזקת לומדי התורה תעמוד להם לברכה והצלחה שפע רב ובריאות איתנה וכל טוב

מנוחה רחל בת מתילדה לאה ע"ה ע"י פלד

מרדכי אליהו בן מסעודה דיין ז"ל

זוהרה בת חסן קרוה ע"ה